

S T A N O V I S K O

hlavného kontrolóra obce k návrhu záverečného účtu obce Bušovce za rok 2023

V súlade s §18f ods. 1, písm. c) zákona č. 369/90 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“) predkladám Obecnému zastupiteľstvu odborné stanovisko k návrhu záverečného účtu Obce Bušovce za rok 2023.

Odborné stanovisko som spracovala na základe podkladov predložených k návrhu záverečného účtu Obce Bušovce za rok 2023.

A. Východiská spracovania odborného stanoviska k návrhu záverečného účtu Obce Bušovce.

Pri spracovaní odborného stanoviska a posudzovaní predloženého návrhu záverečného účtu obce som prihliadala na:

- a) zákonnosť predloženého návrhu záverečného účtu Obce Bušovce za rok 2023
- b) metodickú správnosť predloženého návrhu záverečného účtu.

a) Návrh záverečného účtu Obce Bušovce za rok 2023 bol spracovaný v súlade so zákonom č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“), s prihliadnutím na ustanovenia zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy“), zákona 597/2003 Z.z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o financovaní škôl“) a ostatných súvisiacich právnych predpisov. Obec v zmysle § 16 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy má povinnosť overenia účtovnej závierky ustanovenej § 9 ods. 4 zákona o obecnom zriadení. Ku dňu spracovania tohto stanoviska, účtovná závierka Obce Bušovce audítorom overená nebola. Návrh záverečného účtu obce za rok 2023 bol v zákonom stanovenej lehote v súlade s ustanoveniami § 9 ods. 2 zákona o obecnom zriadení zverejnený obvyklým spôsobom pre vyjadrenie obyvateľov obce – bol verejne prístupný na úradnej tabuli obce a na internetovej stránke obce.

b) Predložený záverečný účet hodnotí hospodárenie obce v rozpočtovom roku 2023, analyzuje súhrn výsledkov rozpočtového hospodárenia vrátane výsledkov peňažných fondov, finančných vzťahov k štátnemu rozpočtu a iným verejným inštitúciám. Záverečný účet obce, v návaznosti na § 16 ods. 5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, má obsahovať údaje o plnení príjmovej a výdavkovej časti rozpočtu obce za rok 2023, v členení podľa § 10 ods. 3 tohto zákona v súlade s rozpočtovou klasifikáciou. Údaje o plnení rozpočtu sú doplnené informáciou o finančných operáciách. Záverečný účet ďalej obsahuje prehľad rozpočtového hospodárenia vrátane návrhu na použitie prebytku rozpočtového hospodárenia, prehľad tvorby a použitia prostriedkov rezervného

a sociálneho fondu, bilanciu aktív a pasív, finančnom usporiadaní voči zriadeným a založeným právnickým osobám, štátnemu rozpočtu, štátnym fondom, rozpočtom iných obcí a rozpočtom VÚC.

- c) **Predložený záverečný účet obce a zhodnotenie rozpočtového hospodárenia nie je urobené v rovnakej úrovni ako sa schvaľoval rozpočet, preto je potrebné doplniť prílohu Plnenie rozpočtu k 31.12.2023 v rovnakej úrovni ako sa rozpočet na rok 2023 schválil.**
- d) **Zverejnený záverečný účet obsahuje nepresnosti:**

1. List 5:
bod b): nedaňové príjmy v tabuľke je nesprávne uvedená suma Skutočnosť k 31.12.2023 a % plnenia
V tejto skupine príjmov sa vykazuje položka ekonomickej klasifikácie 210 a 220, položka ekonomickej klasifikácie 290 je uvedená v bode c) iné nedaňové príjmy (skutočnosť k 31.12.2023 v sume 351,61 EUR).
2. List 6:
– bod: 3. Príjmové finančné operácie – v texte nie je uvedené uznesenie obecného zastupiteľstva zo dňa, ktorým bolo schválené použitie rezervného fondu v sume ??? EUR na kapitálové výdavky a v sume ??? na bežné výdavky
3. Lista 9:
- Bod a)Obstaranie kapitálových aktív, posledné 2 body - je potrebné doplniť projektové dokumentácie čoho boli uhradené v sume 1 080 EUR a 4 000 EUR.
4. List 10:
– bod 4.Prebytok/schodok rozpočtového hospodárenia za rok 2023

Opätovne upozorňujem na skutočnosť, že výška prebytku hospodárenia obce vrátane finančných operácií (rozpočtovníctvo rozdiel príjmov a výdavkov) v sume **28 651, 41 EUR nie je totožná s výškou zostatku finančných prostriedkov k 31.12.2023 (účtovníctvo) ktorá je**

(podľa hlavnej knihy) :

účet 211 Pokladnica v sume	728,28 EUR
účet 221 Bankové účty	0
účet 221100 Bankové účty 30027562/0200 v sume	11 045,02 EUR
účet 221300 Bankové účty 1781854459/0200 soc.fond v sume	1 942,42 EUR
účet 221400 Bankové účty 7662617001 v sume	29 731,17 EUR
účet 221RF Rezervný fond v sume	11 315,88 EUR
SPOLU	38 862,13 EUR

zo stavu finančných prostriedkov sa odpočítava:

- účet 221300 Bankové účty 1781854459/0200 soc.fond v sume	1 942,42 EUR
- finančné prostriedky rezervného fondu k 31.12.2023	24 077,24 EUR
Spolu	26 019,66 EUR

Stav finančných prostriedkov (účtovníctvo) 28 743,11 EUR

Rozdiel (účtovníctvo 28 743,11 -28 651,41 rozpočtovníctvo) 91,70 EUR

Účet 261100 peniaze na ceste - 11,09 EUR
(nemám k dispozícii inventúrny súpis k účtu 261 ani vysvetlenie tohto

zostatku, takže rozdiel môže byť aj

80,61 EUR

Ináč povedané, k 31.12.2023 obec má na bankových účtoch o 91,70 EUR (resp. 80,61 EUR) viac ako je prebytok rozpočtu a zostatok finančných operácií na tvorbu rezervného fondu. Predpokladám, že niektoré úbytky finančných prostriedkov nie sú zahrnuté do rozpočtových výdavkov alebo naopak, niektoré prírastky finančných prostriedkov nie sú zahrnuté do rozpočtových príjmov a taktiež pri zúčtovaní prebytku rozpočtového hospodárenia za rok 2022 nebol zohľadnený rozdiel -28,56 EUR resp. -38,39 EUR (na finančných účtoch obce bolo o uvedené sumy menej).

Odporúčam tvorbu rezervného fondu za rok 2023 upraviť.

5. List 10 – bod: 5. Tvorba a použitie peňažných fondov a iných fondov

Rezervný fond –Úbytky – použitie rezervného fondu - nie je uvedené číslo uznesenia, ktorým bolo použitie rezervného fondu schválené.

Obecné zastupiteľstvo obce Bušovce schválilo použitie prostriedkov rezervného fondu celkom v sume 11 780,00 EUR takto:

- uznesenie č. 37/2022 zo dňa 14.12.2022 vo výške 8 000 EUR na financovanie kapitálových výdavkov na rekonštrukciu ver. rozhlasu v roku 2023,
- uznesenie č. 22/2023 zo dňa 08.09.2023 celkom vo výške 3 780,00 EUR, z toho na: financovanie bežných výdavkov - špeciálnych služieb – hluková štúdia v sume 1 500 EUR a na financovanie kapitálových výdavkov – PD oprava cesty vlak. Zastávka v sume 1200 EUR a na prípravnú a projektovú dokumentáciu (funkčná klasifikácia 08.3.0-verejný rozhlas) v sume 1 080 EUR.

Obec nemá zriadený samostatný bankový účet pre prostriedky rezervného fondu, ale v účtovníctve obce má vytvorený analytický účet 221RF pre prostriedky rezervného fondu so stavom k 01.01.2023 aj k 31.12.2023 v sume 11 315,88 eur. Na tomto analytickom účte v priebehu roka 2023 nie je účtované ani o tvorbe a ani o použití prostriedkov rezervného fondu. Je otázne, ako bola robená inventarizácie finančných prostriedkov vedených na bankových účtoch.

1. Údaje o plnení rozpočtu

Finančné hospodárenie Obce Bušovce sa v roku 2023 riadilo schváleným rozpočtom na rok 2023, ktorý bol prijatý uznesením obecného zastupiteľstva č. 37/2022 dňa 14.12.2022.

Ako celok bol rozpočet pre rok 2023 schválený ako prebytkový v sume 7 826 eur. Bežný rozpočet obce bol schválený ako prebytkový v sume 13 026 eur, kapitálový rozpočet bol schválený ako schodkový v sume 11 100 eur, s plánovaným krytím zo zostatku príjmových finančných operácií z prebytku bežného rozpočtu .

V priebehu roka 2023 schválilo obecné zastupiteľstvo tri úpravy rozpočtu obce rozpočtovými opatreniami č. 1/2023, 2/2023 a 3/2023 (uzneseniami č. 7/2023, 22/2023 a 30/2023). Týmito rozpočtovými opatreniami ostal rozpočet prebytkový a to v sume 13 576 eur.

Z celkového rozpočtového hospodárenia Obce Bušovce za rok 2023 vyplýva prebytok hospodárenia v objeme 17 694,94 eur pri celkových príjmoch v objeme 128 110,50 eur a celkových výdavkoch v sume 110 415,56 eur.

Hodnotenie rozpočtu v eurách:

	Schválený	Upravený	Čerpanie	% plnenia
Príjmy celkom (bez FO)	101 866	121 496	128 110,50	105,44
Výdavky celkom (bez FO)	99 940	118 700	110 415,56	93,02
Hospodárenie obce celkom	1 926	2 796	17 694,94	
Bežný rozpočet:				
Bežné príjmy	101 866	121 496	128 110,50	105,44
Bežné výdavky	88 840	98 820	92 835,96	93,94
Výsledok bežného rozpočtu	13 026	22 676	35 274,54	
Kapitálový rozpočet:				
Kapitálové príjmy	0	0	0	0
Kapitálové výdavky	11 100	19 880	17 579,60	88,43
Výsledok kapitálového rozpočtu	-11 100	-19 880	-17 579,60	
Príjmové FO	8 000	12 880	13 056,47	100,00
Výdavkové FO	2 100	2 100	2 100,00	100,00
Výsledok finančných operácií	5 900	10 780	10 956,47	
Výsledok hospodárenia po započítaní finančných operácií:	+7 826	+13 576	+28 651,41	

Vykázaný výsledok hospodárenia obce bol zistený v súlade s § 2 a § 10 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov a Metodického usmernenia Ministerstva financií Slovenskej republiky č. MF /010175/2004-42 zo dňa 8. decembra 2004 v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov.

Výsledkom hospodárenia je prebytok vo výške 17 694,94 eur.

Zostatok príjmových finančných operácií je vo výške 10 956,47 eur.

Celkom na tvorbu rezervného fondu je navrhnutých 28 651,41 eur.

Upozorňujem na skutočnosť, že rozdiel príjmov a výdavkov podľa údajov z rozpočtovníctva nie je rovnaký ako súčet finančných prostriedkov obce po úprave zostatkov prostriedkov rezervného fondu a sociálneho fondu. Tento rozdiel pretrváva už niekoľko rokov.

1.1. Plnenie rozpočtu príjmov obce k 31.12. 2023

V rozpočtovom období roka 2023 predstavovalo celkové skutočné plnenie príjmov obce (bez finančných operácií) objem 128 110,50 eur, pri dosiahnutí celkových bežných príjmov obce v objeme 128 110,50 eur a kapitálových príjmov v sume 0 eur.

Z celkových príjmov predstavujú bežné príjmy obce 100 % a kapitálové príjmy 0 %.

Vlastné príjmy obce – **vlastné bežné a kapitálové príjmy** – (t.j. príjmy bez grantov a transferov) boli dosiahnuté **v objeme 103 800,80**, čo znamená 81,02 % z celkových dosiahnutých príjmov.

Objem finančných prostriedkov poskytnutých obci **formou dotácií** (grantov a transferov) predstavoval **celkom 24 309,70 eur** t. j. 18,98 % z celkových príjmov. Zvýšenie oproti roku 2022 predstavuje 16 619,55 €.

Z celkového objemu bežných príjmov dosiahli daňové príjmy objem 102 091,98 eur, t.j. 79 ,69 % a nedaňové príjmy sumu 1 708,75 (1,33 %). Bežné príjmy z cudzích zdrojov (granty a transfery) boli dosiahnuté v objeme 24 309,70 eur t. j. 18,98 % bežných príjmov..

Celkové príjmy obce boli objemom 128 110,50 eur splnené na 105,44 %. Zvýšenie príjmov oproti minulému roku (2022) predstavuje 15 052,60 eur.

Niektoré podpoložky ekonomickej klasifikácie nebolo vôbec rozpočtovaných alebo boli rozpočtované menej ako bolo skutočné plnenie.

1. 2. Čerpanie rozpočtu výdavkov obce k 31.12.2023

V rozpočtovom období roku 2023 predstavovalo **skutočné čerpanie výdavkov** objem celkom 110 415,56 eur. Z celkového objemu výdavkov predstavujú **bežné výdavky** objem 92 835,96 eur, t.j. 84 ,08 % a **kapitálové výdavky** objem 17 579,60 eur, t.j. 15,92 %.

Hodnotené bežné výdavky boli vyčerpané na 93,94 % a voči rozpočtu boli celkom nedočerpané o 5 984,04 eur.

Kapitálové výdavky boli čerpané na 88,3 % a voči rozpočtu boli celkom nedočerpané o 2 300,40 eur.

Celkové výdavky obce voči plánovaným výdavkom predstavujú plnenie **93,02 %**. Skutočné výdavky roku 2023 vzrástli voči roku 2022 o 5 506,23 eur, z toho bežné výdavky vzrástli o 6 904,69 eur a kapitálové výdavky sa znížili o 1398,46 eur.

Upozorňujem na skutočnosť, že niektoré podpoložky ekonomickej klasifikácie výdavkov neboli vôbec rozpočtované alebo boli rozpočtované v nižšej sume, ako bolo skutočné čerpanie výdavkov.

1.3. Finančné operácie

Finančné operácie príjmové a výdavkové, zatriedené podľa rozpočtovej klasifikácie v hlavnej kategórií 400, 500 a 800, ktorými sa vykonávajú prevody z peňažných fondov obce, realizujú sa nimi návratné zdroje financovania a ich splácanie, predaj a obstaranie majetkových účastí a pod. **nevstupujú** do prebytku a schodku rozpočtu obce a teda neovplyvňujú prebytok resp. schodok rozpočtu obce.

V roku 2023 príjmové finančné operácie boli rozpočtované aj skutočné plnenie bolo v sume 13 056,47 eur, z toho prevod prostriedkov z rezervného fondu vo výške 12 381,90 eur (schválený rozpočet 12 880,00 eur) a zapojenie prostriedkov z predchádzajúcich rokov účelovo určených v sume 674,57 eur (schválený rozpočet 0 eur).

Výdavkové finančné operácie boli v roku 2023 rozpočtované aj skutočné plnenie bolo v sume 2 100 eur a predstavovali splátku istiny bankového úveru.

Obecné zastupiteľstvo obce Bušovce schválilo použitie prostriedkov rezervného fondu celkom v sume 11 780,00 EUR takto:

- uznesenie č. 37/2022 zo dňa 14.12.2022 vo výške 8 000 EUR na financovanie kapitálových výdavkov na rekonštrukciu ver. rozhlasu v roku 2023,
- uznesenie č. 22/2023 zo dňa 08.09.2023 celkom vo výške 3 780,00 EUR, z toho na:
 - financovanie bežných výdavkov - špeciálnych služieb – hluková štúdia v sume 1 500 EUR,
 - financovanie kapitálových výdavkov – PD oprava cesty vlak. Zastávka v sume 1200 EUR a na prípravnú a projektovú dokumentáciu (funkčná klasifikácia 08.3.0-miestny rozhlas) v sume 1 080 EUR.

V rozpočtovom opatrení č. 1/2023 z 06.03.2023, ktoré bolo obecným zastupiteľstvom schválené uznesením č. 7/2023 z 10.3.2023 bolo navýšené použitie prostriedkov rezervného fondu v sume 1 100 EUR na ostatné nehmotné aktíva – územný plán a bolo schválené navýšenie príjmov finančných operácií - prevod prostriedkov z peňažných fondov v sume 1 100 EUR. Nebolo však schválené použitie prostriedkov rezervného fondu samostatným uznesením a na tento účel prostriedky rezervného fondu neboli ani čerpané.

Skutočne boli prostriedky rezervného fondu použité:

- špeciálne služby /not, kom., pr.-bežné výdavky (637005-0111-46) v sume 2 008,90 eur,
- špeciálne služby hluková štúdia – bežné výdavky (637005-0620-46) v sume 1 293,00 eur,
- prípravná a projektová dokumentácia – kapitálové výdavky (716-0830-46) v sume 1 080 eur,
- rekonštrukcia verejného rozhlasu – kapitálové výdavky (717002-0830-46) v sume 8 000 eur).

2. Bilancia aktív a pasív

V priebehu roka 2023 došlo k poklesu hodnoty dlhodobého nehmotného majetku o 624 eur. Hodnota dlhodobého hmotného majetku v roku 2023 vzrástla o 6 881,60 eur. Hodnota dlhodobého finančného majetku sa nezmenila, tvorená je akciami Podtatranskej vodárenskej spoločnosti, a.s. v sume 43 180,19 eur.

V priebehu roka 2023 došlo k nárastu hodnoty obežného majetku o 15 475,02 eur. Hodnota krátkodobých pohľadávok klesla o 415,36 eur na sumu 7 131,70 eur. Výška finančných účtov narástla o 15 890,58 eur na 54 751,88 eur. Časť finančných účtov bola k 31.12. 2023 tvorená rezervným fondom vo výške 24 077,24 eur.

Hodnota vlastného imania stúpla o 27 622,95 eur na 309 921,66 eur. Výška krátkodobých záväzkov narástla o 1 483,25 eur na 6 845,90 eur. Výška záväzkov z bankových úverov a výpomoci klesla o 6 197 eur. **Výška záväzkov nie je dôvodom pre**

zavedenie ozdravného režimu podľa § 19, ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

3. Prehľad o stave a vývoji dlhu

V roku 2021 obec v zmysle uznesenia č. 18/2021 prijatého dňa 30.6.2021 prijala dlhodobý bankový úver vo výške 21 000,00 eur na financovanie kapitálových výdavkov na rekonštrukciu miestnych komunikácií.

Úverová zaťaženosť obce k 31.12. 2023 je v sume 16 100,00 eur. Ručiteľské záväzky obce voči tretím osobám obec k 31.12. 2023 neeviduje. Suma ročných splátok návratných zdrojov financovania vrátane úrokov bola v roku 2023 taktiež v sume 2 586,35 eur.

Konštatujem, že obidve **hodnotené podmienky** stanovené § 17 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy boli v roku 2023 **splnené**.

Prijatie nových úverov vyžaduje dôsledné zvažovanie, nakoľko možný nepriaznivý vývoj ekonomických parametrov môže mať nepriaznivý dopad na vývoj príjmov obce. Odporúčam prijatie len takých úverov, ktoré vedia garantovať návratnosť zo zvýšenia príjmov alebo zníženia výdavkov obce, prípadne takých, ktoré by slúžili na krytie časového nesúladu pri čerpaní fondov Európskej únie.

4. Údaje o hospodárení príspevkových organizácií

Obce nie je zriaďovateľom príspevkovej organizácie.

V návaznosti na uvádzané skutočnosti a po prerokovaní v Obecnom zastupiteľstve Obce Bušovce **odporúčam** Obecnému zastupiteľstvu Obce Bušovce **uzatvoriť prerokovanie** predloženého návrhu záverečného účtu Obce Bušovce za rok 2023 výrokom

schvaľuje celoročné hospodárenie za rok 2023 bez výhrad.

Bušovce 31.05.2024

Lubomíra Šmáliková
hlavná kontrolórka obce

